

Aan de leden van Provinciale Staten van Noord-Holland

Datum ingekomen vragen : 9 juni 2020

Datum GS-besluit : 7 juli 2020

Vragen nr. 77

Vragen van de heer **E.B. Kanik** (D66) over Windenergie Noord-Holland Noord

De voorzitter van Provinciale Staten van Noord-Holland deelt u overeenkomstig het bepaalde in artikel 45 van het Reglement van Orde voor de vergaderingen en andere werkzaamheden van Provinciale Staten mede, dat op 9 juni 2020 door het lid van Provinciale Staten, de heer **E.B. Kanik** (D66), de volgende vragen bij Gedeputeerde Staten zijn ingekomen.

INLEIDING VRAGEN

Na het lezen van het onderzoeksartikel "De verrommeling van een oer-Hollandse polder" in de Weekendbijlage in het NRC van 5 juni j.l. is de fractie van D66 verontrust geraakt over de glastuinbouw in het gebied en een aantal aspecten van de Regionale Energiestrategie.

Online heeft het artikel de titel: [Gebroken beloftes: hoe de Wieringermeerpolder dichtslibde met windturbines en datacentra](#)

In het artikel wordt gesteld dat: ' [...] alle beloftes die overheden en bedrijven hebben [gedaan] gebroken. Beloftes over duurzaamheid, inspraak en eerlijk delen. Zoals de belofte dat de kassen groen en circulair zouden worden, dankzij restwarmte van nieuwgebouwde datacentra van Microsoft en Google. Dat het windpark huishoudens van groene stroom zou voorzien. En dat de inwoners financieel zouden profiteren van de molens, die in keurige, rechte lijnen in het landschap zouden worden gepast.'

Onze fractie heeft daarom de volgende vragen:

VRAGEN INCLUSIEF BEANTWOORDING GEDEPUTEERDE STATEN

Vraag 1:

In deze reportage wordt de conclusie getrokken dat de transitie naar duurzame energie niet heeft geleid tot verduurzaming voor huishoudens en bedrijven in het gebied, maar volledig wordt opgebruikt door de aanwezige datacenters. Het gevaar bestaat dat dit het doel van de Regionale Energiestrategie (RES) in dit gebied kan ondermijnen. Deelt het college deze conclusies? Zo ja wat zijn uw plannen om dit tegen te gaan? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 1:

Het College deelt de conclusie niet dat de doelstelling van de RES ondermijnd wordt. De RES beschrijft onder andere de mogelijkheden om de energieproductie met wind- en zonne-energie te verduurzamen. Dit maakt onderdeel uit van de afspraken uit het Klimaatakkoord, namelijk om in 2030 35 TWh (grootschalig) hernieuwbare energie op land te realiseren. Het elektriciteitsverbruik van datacentres, of andere gebruikers, heeft geen invloed op deze doelstelling.

Het College is zich er wel van bewust dat de elektriciteit afname van datacentres invloed heeft op het energiesysteem als geheel. Dit bewustzijn motiveert ons om samen met gemeenten en netbeheerders te werken aan een goede ruimte inpassing van datacentres. Bovendien werken we met gemeenten aan vestigingseisen op gebied van energie-efficiency en restwarmtegebruik

voor nieuwe datacenter-vestigings. Voor meer toelichting verwijzen we naar de beantwoording van de statenvragen 51-2020 en 63-2020.

Vraag 2:

Het gevaar bestaat dat op andere plekken waar datacenters staan of gebouwd worden en door de enorme energievraag van deze datacenters dat dit het doel van de RES-plannen kan ondermijnen. Deelt het college deze conclusies? Zo ja wat zijn uw plannen om dit tegen te gaan? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 2:

Zie antwoord op uw vraag 1.

Vraag 3:

Een andere conclusie die wordt getrokken is dat bij deze energietransitie de burgerparticipatie heeft gefaald. Volgens de D66 fractie kunnen de RES-plannen alleen slagen met een degelijk georganiseerde burgerparticipatie. Wat doet het college om te waarborgen dat een voorbeeld als in deze reportage (geen goede regeling om omwoners te laten profiteren, meer molens dan beloofd, inspraak van burgers niet serieus genomen) in de RES-plannen niet voor kan komen?

Antwoord 3:

Wij zijn het met u eens dat participatie een noodzakelijke voorwaarde is voor draagvlak. Het RES-proces is een bottom-up proces, waar wij als provincie één van de partners in zijn. Gemeenten zijn, conform de afspraken uit het Klimaatakkoord en de Startnotitie RES, verantwoordelijk voor de participatie in het RES-proces. Gemeenten worden daarbij ondersteund door de programmaorganisatie RES en een consortium aan adviesbureaus die gespecialiseerd zijn in de organisatie van participatieprocessen. Daarnaast kunnen de deelregio's en/of gemeenten in het proces naar de RES 1.0 ook gebruik maken van ondersteuning vanuit de 'Participatiecoalitie'. De Participatiecoalitie is een samenwerking van energiecoöperaties en natuur- en milieufederaties gericht op het creëren van draagvlak. De Participatiecoalitie kan helpen bij vraagstukken rondom het organiseren van planparticipatie, projectparticipatie en lokaal eigendom. De provincie Noord-Holland voelt zich als partner mede verantwoordelijk voor de participatieprocessen en draagvlakontwikkeling. Daarom ondersteunt de provincie de gemeenten waar nodig, onder andere door het organiseren van bijvoorbeeld kennisdeeldagen en een reflectiecongres. In de fase naar de concept-RES zijn uitgebreide participatieprocessen georganiseerd waar inwoners, (maatschappelijke) organisaties en bewonersgroepen, bedrijfsleven, energiecoöperaties en natuurorganisaties bij betrokken zijn geweest. De concept-RES is een eerste stap naar de RES 1.0. In het traject naar de RES 1.0 – waarin we moeten komen van zoekgebieden tot afgebakende projectlocaties- participeren inwoners en georganiseerde belangenbehartigers opnieuw. Meer dan in de afgelopen fase, gaat het nu om participatie van omwonenden van de beoogde projectlocaties.

De RES zal de aanleiding vormen voor tal van concrete zon- en windprojecten in de provincie Noord-Holland. Op dit schaalniveau zal de participatie gericht zijn op het betrekken van de lokale omgeving, het ontwerp/inpassing van het project en de financiële deelname van de omgeving. In het Klimaatakkoord is afgesproken dat we ernaar streven dat 50% van de productie van hernieuwbare opwekking op land in handen komt van de lokale omgeving (inwoners en bedrijven). Dit betreft 50% van het eigen vermogen van de projecten (meestal circa 10 – 20% van de totale projectkosten). In de RES 1.0 wordt een plan van aanpak opgenomen waarin de ambitie van 50% lokaal eigendom verder wordt uitgewerkt. Uiteindelijk is het de bedoeling dat generieke afspraken ten aanzien van projectparticipatie en lokaal eigendom worden overgenomen in nieuw omgevingsbeleid.

Vraag 4:

Ook de belofte dat de restwarmte van de datacenters gebruikt zou worden voor het verwarmen van de kassen lijkt niet te worden ingelost. Ontvangt het college dezelfde signalen? Kan het college bevestigen dat dit zo is? Zo ja, hoe denkt het college dit toch nog te kunnen aanjagen? Zo nee, waarom kunt u dit toelichten?

Antwoord 4:

Op dit moment zijn er in Noord-Holland 2 gerealiseerde en 1 vergevorderd project waarbij de restwarmte van datacenters wordt geleverd aan andere sectoren. Vooralsnog wordt daarbij geen warmte aan kassen geleverd. Daarnaast zijn er nog andere projecten die in voorbereiding zijn en lopen er nog verschillende verkenningen naar nieuwe mogelijkheden voor toepassing van restwarmte in Noord-Holland. Tot nu toe blijkt het niet rendabel te zijn om kassen met warmte van datacenters te verwarmen. De warmte die datacenters leveren is lage temperatuurwarmte van ca. 25 C, terwijl kassen meestal hoge temperatuur warmte nodig hebben van 70 à 80 C.

De branche zelf doet onderzoek naar mogelijkheden, waarbij diverse sectoren worden meegenomen.

Omdat op dit moment het toepassen van warmte uit datacenters in kassen niet rendabel is en de benodigde investeringen nog te hoog zijn, heeft het stimuleren van deze toepassing op dit moment geen zin. We zullen echter de ontwikkelingen en onderzoeken nauwlettend volgen.

Vraag 5:

Onze fractie bereiken ook geluiden dat in dit gebied sociale/kleine windmolens met draagvlak nog steeds worden afgewezen met een verwijzing naar de Provinciale Ruimtelijke Verordening (PRV). Op 4 februari 2019 is er een motie aangenomen om beleid te ontwikkelen voor sociale/kleine windmolens op land. Wat is de status van dit nieuw-te-ontwikkelen-beleid en wanneer kan PS verwachten dat het naar ons wordt toegezonden?

Antwoord 5:

De constatering dat momenteel nog naar de Provinciale Ruimtelijke Verordening (PRV) wordt verwezen is juist. Tot het moment van de inwerkingtreding van de Omgevingsverordening NH2020 geldt de PRV nog. Binnenkort besluiten wij over de ingekomen zienswijzen op de ontwerp Omgevingsverordening NH2020, waaronder ook ten aanzien van kleine windturbines. Naar verwachting stellen Provinciale Staten op 5 oktober 2020 de Omgevingsverordening vast. Dit zien wij als eerste stap in de wijziging van ons wind op land beleid vooruitlopend op de Regionale Energiestrategie (RES). De RES wordt in een gezamenlijk proces van provincie, gemeenten en waterschappen opgesteld. De ontwerp omgevingsverordening loopt weliswaar vooruit op de RES, wij respecteren wel het proces. Naar verwachting wordt de RES 1 juli 2021 vastgesteld. Afgesproken is om dan de beleidskaders en verordeningen voor wat betreft wind- en zonne-energie aan te passen.